

FORMAVIMO - MOLIO TERAPIJA

(individuali socialinės reabilitacijos metodika)

Molis – tai terapijos priemonė, kuri sugeria neigiamas emocijas, išlaisvina fantaziją, o pats lipdymo procesas kūrybiškas, raminantis ir malonus darbas. Darbas su moliu meno terapijoje - lavina lytėjimo, regėjimo pojūčius, sensorinius gebėjimus.

Keramikos užsiėmimų metu mokomasi ne tik lipdymo meno, bet ir lavinamos rankos bei vaizduotė. Į lipdymo procesą yra įtraukiami pirštai, riešai, atliekant įvairius judesius - spaudžiant, minkant, mušant, voliojant, pjaunant, kočiojant, išlyginant ir kt. Todėl dailės terapijoje molis gali būti sėkmingai naudojamas pojūčiams ir motorinėms funkcijoms stiprinti. Fiziniai judesiai dirbant su moliu suteikia plačias neverbalinio bendravimo galimybes, padeda išreikšti emocijas, atsikratyti emocinės įtampos.

Molis terapijoje svarbus dėl savo savybių, jo lietimasis, spaudimas ypatingai svarbus taktiliniams pojūčiams, smulkiajai motorikai. Molis suteikia galimybę proceso metu sukurti kažką iš nieko, transformuoti jau padarytą, keisti, nes minkštame molio gabale lengva įspausti pirštų antspaudus, padedančius palikti tikro gyvenimo asmeniškų ženklus. Dirbant su moliu, lengva keisti jo formą - lengva kurti ir griauti, transformuoti, keisti, kurti skirtingas formas. Jis leidžia sukurti konkretų kūrinį, kuris gali simbolizuoti vidines vizijas. Procesas, paverčiantis beformį molio gabalą nauja skulptūra ir atvirksčiai, yra terapinis procesas. Jis leidžiasi būti daugybę kartų minkomas ir perminkomas. Todėl molis dažnai naudojamas meno terapijoje, siekiant ištrinti nemalonius jausmus.

Formavimas iš molio:

- * Lavina ir atkuria pirštų miklumą.
- * Ugdo erdvinį mąstymą ir formos supratimą.
- * Treniruoja dėmesį ir kantrybę.
- * Padidina gebėjimą susikaupti.
- * Lavina kūrybiškumą ir gebėjimą kalbėti meno kalba ir kt.

Klientui ar pacientui nereikia ankstesnės patirties ar įgūdžių meno srityje, užduotis yra ne sukurti estetinį kūrinį, bet reprezentuoti savo jausmus.

Reikalingos medžiagos:

- ✓ molis;
- ✓ degimo krosnis;
- ✓ darbo su moliu įrankiai (mentelės, įrankiai moliui pjauti, įrankiai su kilpomis, stekai, peiliukai, kempinėlės ir pan.);

- ✓ audinio gabalėliai;
- ✓ glazūra.

Dailės terapijoje darbas su moliu yra labai vertinamas kaip natūrali plastiška, leidžianti kurti trimates figūras, medžiaga. Labai svarbus veiksnys yra darbas rankomis, be papildomų įrankių, o tai reikalauja papildomų fizinių ir emocinių pastangų, be to tai yra gana ilgo proceso reikalaujanti veikla. Meno medžiaga - molis labai tinka išreikšti savo emocijas, padeda jas valdyti, padidina pasitikėjimą savimi, geriau leidžia suvokti save bei įgauti viltį, atsipalaiduoti ir patirti malonumą. Dalyvavimas šio meno kūrimo procese gali padėti sumažinti jaučiamą nerimą, todėl dėl dailės terapijos proceso ypatumų ir jo galimybių, ši terapijos forma gali būti taikoma kaip papildoma priemonė nuotaikos (afektyvių) sutrikimų turinčių asmenų savijautai gerinti.

Molio pagalba kiekvienas turi galimybę tapti meistru. Darbas su moliu suteikia galimybę tiek kinetiniams (judesio), tiek lytėjimo pojūčiams, skatina pacientus atsipalaiduoti, sumažinti jo gynybiškumą bei pasipriešinimą. Žmonės, turintys žemą savivertę, baimę, nerimą ir stiprų pasipriešinimą, gali įgyti kontrolės ir savirealizacijos jausmą, palengvina bendravimą, konsultuojantis su gydytojais psichologais, padeda pasisemti naujų įžvalgų apie savo išgyvenimus ar būseną. Sukurto vaizdinio pagalba, pacientui lengviau įsisąmoninti savo patirtį bei pasisemti naujos - teigiamos – patirties.

Molio terapija simboliniame lygmenyje leidžia aktualizuoti žmogaus vidinės dinamikos lygį, parodo žmogaus charakterį ir emocijas. Minkomas molis verčia mąstyti, analizuoti, rinktis ir priimti sprendimą.

Terapija padeda išmokti reaguoti, suvokti ir apdoroti psichoemocinius išgyvenimus, tai yra saugus nerimą keliančių veiksnių apdorojimas, pagrįstas visu psichiniu potencialu, naudojant individo išteklius, kuriant naujus elgesio modelius ir skatinant kūrybinio potencialo vystymąsi ir tobulinimą.

Darbo eiga

- Paruošti medžiagą keramikos dirbiniui formuoti;
- Formuoti vienetinį keramikos dirbinį;
- Paruošti įrankius ir darbo priemones;

Pažinimo procesas - molio apdirbimo technikų naudojimas

Operaciniai metodai - individualizuotos direktyvos/ne direktyvinės užduotys, nurodant arba nenurodant, kokios temos ir (arba) meno medžiagos turi būti naudojamos (tik molis arba molis su natūraliomis medžiagomis ir pan.), Laiko struktūrizavimas terapiniams tikslams pasiekti (problemų sprendimo užduotys); apmąstymų ugdymas ir savęs suvokimas, bendravimo įgūdžių tobulinimas, atsipalaidavimo ir vizualizacijos užduotys ir kt.).

Užbaigimomo būdai - kiekvieno meno terapijos seanso integravimui (verbalizavimas, dialogas ir grįžtamasis ryšys, metaforų kūrimas, baigiamojo darbo sukūrimas). Darbo vietos sutvarkymas, gaminio užbaigimas, papildomai apdorojant.

Nuorodos

1. Meno terapija. Teorija ir praktika. K.Martinsone, Ryga, Spaustuvė, 2009, 520 psl.
2. Meno terapija. Ryga, RaKa, 2011 m.

Darbo planas

Molio paruošimas formavimui, vietos pritaikymas patogiam darbui, būtino/reikalingo inventoriaus parinkimas.

Pažinimo procesas:

- susipažinimas su moliu,
- supažindinimas su molio apdirbimo technikomis,
- trumpi mokymai.

Veikimo technikos:

- individualizuotos direktyvos / ne direktyvinės užduotys,
- nurodant arba nenurodant, kokios temos ir (arba) meno medžiagos turi būti naudojamos (tik molis arba molis su natūraliomis medžiagomis ir pan.),
- laiko struktūrizavimas terapiniams tikslams pasiekti (problemų sprendimo užduotys);
- apmąstymų ugdymas ir savęs suvokimas,
- bendravimo įgūdžių tobulinimas,
- atsipalaidavimo ir vizualizacijos užduotys ir kt..

Užbaigimo technikos - kiekvieno meno terapijos seanso integravimui (verbalizavimas, dialogas ir grįžtamasis ryšys, metaforų kūrimas, baigiamojo darbo sukūrimas).

Darbo vietos sutvarkymas, gaminio apdorojimas.

Projektas „Psichikos sutrikimų turinčių asmenų socialinės integracijos priemonių kūrimas ir praktinis taikymas pasienio regione, pasitelkiant Rokiškio ir Daugpilio psichiatrinių ligoninių patirtį“, Nr. LLI-368, ReSocialization.

Vedantysis projekto partneris – Rokiškio psichiatrijos ligoninė, projekto partneris – Daugpilio psichoneurologinė ligoninė.

Projektas įgyvendintas pagal 2014–2020 m. Interreg V-A Latvijos ir Lietuvos bendradarbiavimo per sieną programą siekiant prisidėti prie darnaus programos teritorijoje vystymosi padedant jai tapti patrauklia ir konkurencinga vieta gyventi, dirbti ir apsilankyti.

Visas projekto biudžetas – 824705.88 Eur. Iš jų – bendrasis Europos regioninės plėtros fondo finansavimas – 700999.99 Eur.

Projekto tikslas — padidinti socialinės įtraukties priemonių prieinamumą ir efektyvumą sutrikusios psichikos asmenims, siekiant prisidėti prie socializacijos procesų gerinimo Latvijos ir Lietuvos pasienio regionuose.

Šis dokumentas parengtas naudojant Europos Sąjungos finansinę paramą. Už šio dokumento turinį atsako VSIA „Daugpilio psichoneurologinė ligoninė“. Jokiomis aplinkybėmis negali būti laikoma, kad jis atspindi Europos Sąjungos nuomonę.

www.latlit.eu.